Menggalakkan Sistem Kewangan Islam yang Progresif dan Inklusif

Sepanjang tahun, tumpuan diberikan pada usaha memperkukuh peranan dan impak kewangan Islam bagi menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan dan mempertingkatkan keadilan sosial.

Pada tahun 2024, Bank Negara Malaysia (BNM) terus memajukan kewangan Islam dengan kerjasama pihak berkepentingan utama. Usaha kekal ditumpukan bagi meningkatkan sumbangan sektor kewangan Islam terhadap pembangunan ekonomi, kelestarian dan rangkuman kewangan. BNM turut memperkukuh persekitaran pengawalseliaan untuk menggalakkan kewangan berasaskan nilai dan instrumen kewangan yang inovatif. Pada peringkat global, BNM bekerjasama secara aktif dengan industri bagi mengukuhkan kepimpinan berwawasan Malaysia dalam kewangan Islam serta kedudukan Malaysia sebagai gerbang antarabangsa bagi kewangan Islam. Kerjasama ini termasuk meningkatkan jalinan rentas sempadan dan kejelasan berhubung dengan pemahaman dan aplikasi Syariah dalam aktiviti kewangan moden, menggalakkan pengiktirafan bersama dalam Syariah dan berkongsi pandangan serta amalan terbaik melalui pelbagai forum antarabangsa. Semua usaha ini selaras dengan keutamaan pembangunan yang digariskan dalam Pelan Sektor Kewangan 2022–2026.

Industri perbankan Islam dan takaful terus mencatatkan pertumbuhan positif pada tahun 2024. Bahagian industri perbankan Islam daripada jumlah pembiayaan sistem kewangan meningkat daripada 45.6% pada tahun 2023 kepada 46.6% pada tahun 2024, manakala bahagian industri takaful daripada jumlah sumbangan bersih meningkat daripada 23.4% pada tahun 2023 kepada 23.9% pada tahun 2024. Institusi perbankan Islam dan takaful kekal berdaya tahan dan mempunyai tahap modal yang kukuh (Gambar Rajah 1). Daya tahan institusi kewangan Islam telah membolehkan industri terus memenuhi keperluan pembiayaan perniagaan, termasuk perusahaan kecil dan sederhana (PKS), dan isi rumah serta menyediakan perlindungan kewangan (Gambar Rajah 2). Walaupun jumlah sumbangan bersih takaful berkembang dengan stabil, penembusan pasaran takaful keluarga[1] menjadi agak sederhana pada tahun 2024. Hal ini disebabkan oleh

Gambar Rajah 1: Bahagian Pasaran dan Penunjuk Pertumbuhan

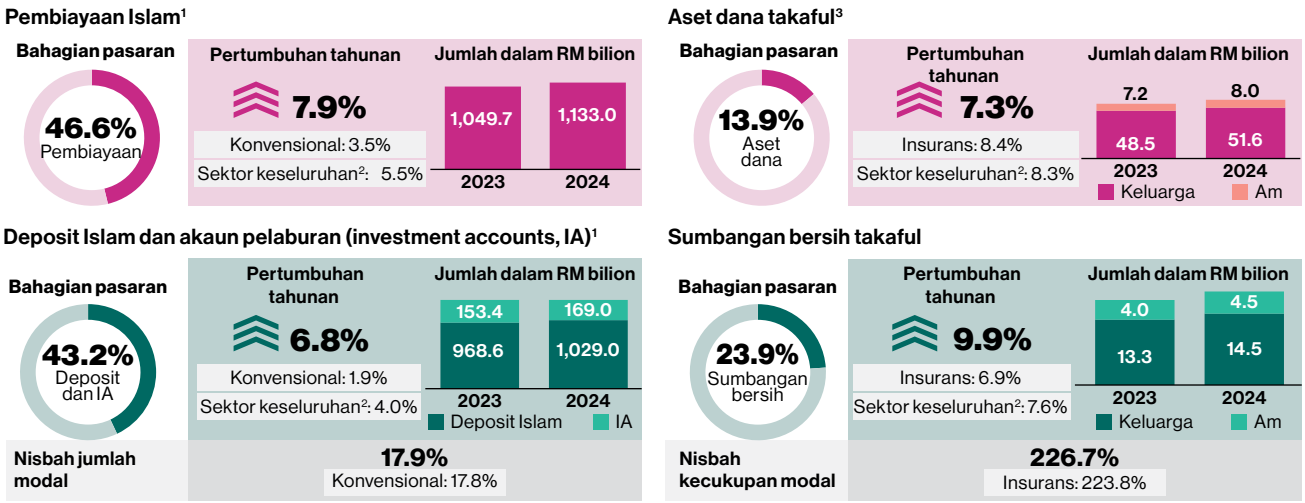

[1] Termasuk institusi kewangan pembangunan.
[2] Pertumbuhan tahunan bagi sektor keseluruhan merujuk gabungan sektor Islam dan konvensional.
[3] Tidak termasuk aset dana pemegang saham.

Sumber: Bank Negara Malaysia

[1] Nisbah jumlah bilangan sijil takaful keluarga yang berkuat kuasa dibandingkan dengan jumlah penduduk.

Gambar Rajah 2: Ringkasan Inisiatif Utama Kewangan Islam pada Tahun 2024 dengan Penunjuk Sumbangan kepada Ekonomi

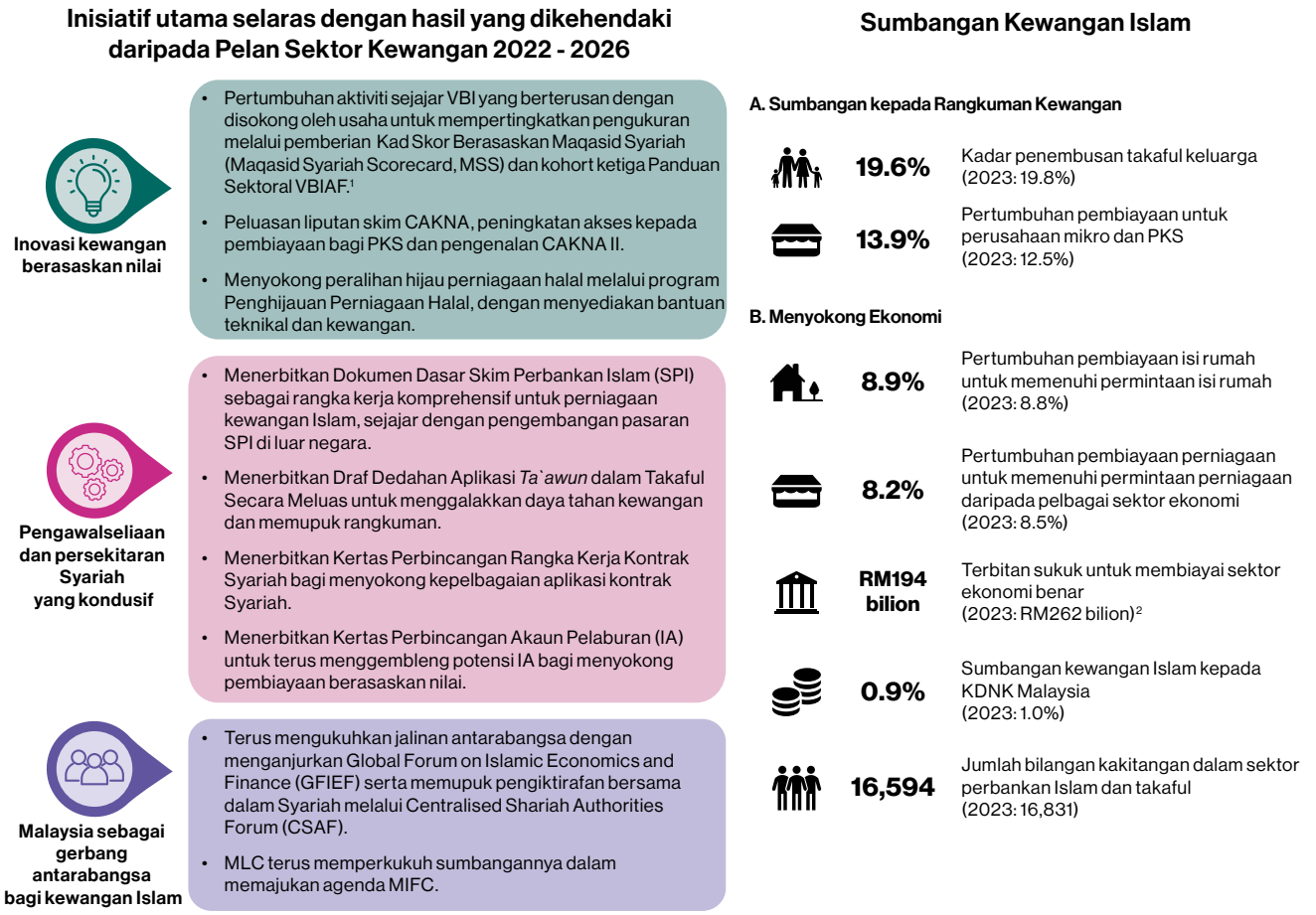

[1] Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBIAF).
[2] Penerbitan sukuk dan bon kerajaan yang lebih rendah sejajar dengan strategi pinjaman dan belanjawan fiskal Kerajaan.

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia dan Persatuan Institusi Perbankan dan Kewangan Islam Malaysia (Association of Islamic Banking and Financial Institutions Malaysia, AIBIM)

penurunan dalam jualan sijil baharu bagi produk berkaitan pelaburan serta produk perubatan dan kesihatan sepanjang tahun tersebut, berikutan cabaran inflasi kos perubatan serta tekanan kos sara hidup secara amnya.

Memperkukuh Ekosistem Kewangan Islam untuk Impak Ekonomi dan Sosial yang Mampan

Kemajuan berterusan bagi inisiatif kewangan berasaskan nilai

Prinsip Pengantaraan Berasaskan Nilai (Value-based Intermediation, VBI) telah menjadi panduan utama dalam membimbing industri kewangan Islam untuk menghasilkan impak positif terhadap ekonomi, komuniti dan alam sekitar. Bank-bank Islam telah menyalurkan sebanyak RM216.1 bilion pada tahun 2023, memberikan manfaat kepada 8.0 juta akaun melalui inisiatif yang sejajar dengan matlamat VBI.[2] Angka ini mencerminkan pertumbuhan yang ketara sebanyak 64.5% dari segi nilai dan 61.2% dari segi jangkauan berbanding dengan tahun 2022, menunjukkan komitmen yang semakin meningkat oleh bank-bank Islam terhadap matlamat VBI. Bank-bank Islam juga menunjukkan kemajuan yang ketara dalam menyokong ekonomi hijau bernilai tinggi melalui peningkatan yang besar dalam pembiayaan sifar bersih dan hijau. Walaupun masih pada peringkat awal, jumlah pembiayaan meningkat kira-kira 50%, bertambah daripada RM16.5 bilion pada tahun 2022 kepada RM25.9 bilion pada tahun 2023. Selain itu, jumlah akaun telah meningkat lebih tiga kali kepada 140,798 akaun pada tahun 2023 berbanding tahun sebelumnya. Bidang tumpuan khusus termasuk pengangkutan bersih dan hijau, pembiayaan peralihan serta pengurusan air dan kumbahan yang lestari.

[2] Sumber: Laporan Pengantaraan Berasaskan Nilai 2023 oleh AIBIM

Pada bulan September 2024, kohort ketiga Panduan Sektoral Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (Value-based Intermediation Financing and Investment Impact Assessment Framework, VBIAF) yang merangkumi empat sektor telah diterbitkan.[3] Panduan Sektoral VBIAF ini selaras dengan Dokumen Dasar Pengurusan Risiko Iklim dan Analisis Senario (Climate Risk Management and Scenario Analysis, CRMSA) serta Perubahan Iklim dan Taksonomi Berasaskan Prinsip (Climate Change and Principle-based Taxonomy, CCPT) yang diterbitkan oleh BNM. Panduan Sektoral VBIAF menyediakan garis panduan bagi sektor khusus yang menilai impak aktiviti pembiayaan dan pelaburan ke atas sepuluh sektor ekonomi secara keseluruhan.[4] Kohort pertama dan kedua Panduan Sektoral yang merangkumi enam sektor dan masing-masing diterbitkan pada tahun 2021 dan 2022 kini sedang disemak oleh Komuniti Pengamal VBI (VBI Community of Practitioners, VBI CoP)[5] bagi memastikan keselarasan dengan CRMSA dan CCPT.[6] Semakan ini dijangka selesai menjelang tahun 2025.

Pada bulan Oktober 2024, sektor takaful telah memajukan pelaksanaan Rangka Kerja Pengantaraan Berasaskan Nilai untuk Takaful (Value-based Intermediation for Takaful, VBIT) menerusi pelancaran Kad Skor Berasaskan Maqasid Syariah (Maqasid Shariah Scorecard, MSS) oleh Persatuan Takaful Malaysia (Malaysian Takaful Association, MTA). Inisiatif rintis ini bertujuan untuk memantau penunjuk prestasi utama (*key performance indicators,* KPI) dan hasil yang mencerminkan nilai teras kewangan Islam. MSS menggunakan kad skor yang menerapkan parameter *maqasid* syariah untuk membantu pengendali takaful mengukur KPI mereka berdasarkan teras utama rangka kerja VBIT.[7]

Penolong Gabenor, Suhaimi Ali bersama-sama ahli MTA dan ISRA Institute semasa pelancaran Kad Skor Berasaskan Maqasid Syariah di persidangan VBIT

Satu lagi inisiatif VBIT ialah program rintis takaful sosial yang menggunakan "pendekatan campuran" untuk segmen yang kurang dilindungi. Inisiatif ini menggabungkan dana ihsan dengan sumbangan takaful dan dana swasta bagi menyediakan perlindungan mampu milik kepada golongan mudah terjejas, termasuk usahawan mikro, secara mampan. Program ini bertujuan untuk menggalakkan perlindungan inklusif, selaras dengan matlamat VBIT berkenaan pemerkasaan dan kelestarian dalam penyelesaian takaful. Program ini juga dijangka akan memanfaatkan geran Kerajaan untuk sumbangan takaful tahunan bagi usahawan mikro di bawah iTEKAD, seperti yang diumumkan dalam Belanjawan 2025. Maklumat lanjut mengenai iTEKAD boleh didapati dalam bab "Menggalakkan Sistem Kewangan yang Progresif dan Inklusif".

Memperluas penyelesaian pembiayaan melalui skim CAKNA

Skim CAKNA[8] kekal mudah diakses oleh PKS dalam menguruskan aliran tunai mereka sepanjang kitaran hayat projek bagi kontrak perolehan kerajaan. Sejak diperkenalkan pada tahun 2021, CAKNA I telah menyediakan kemudahan pendanaan bukan hutang sebanyak RM919 juta, memberikan manfaat kepada 305 vendor PKS. Kini, skim ini telah diperluaskan untuk meliputi semua kementerian dan agensi peringkat negeri, menyediakan mudah tunai kepada PKS mencakupi skop aktiviti perniagaan yang lebih luas melalui lapan institusi kewangan yang mengambil bahagian.

3 Kohort ketiga merangkumi sektor pertanian, perlombongan, pengangkutan dan pengurusan sisa.

4 Kohort pertama merangkumi sektor minyak sawit, tenaga boleh diperbaharui dan kecekapan tenaga, manakala kohort kedua merangkumi sektor minyak dan gas, pembinaan, infrastruktur dan perkilangan.

5 VBI CoP ialah platform kerjasama yang diperkenalkan oleh bank-bank Islam yang menerajui inisiatif VBI. Anggota pengasas VBI CoP terdiri daripada Bank Islam Malaysia Berhad, CIMB Islamic Bank Berhad, Bank Muamalat Malaysia Berhad, HSBC Amanah Malaysia Berhad dan Bank Pertanian Malaysia Berhad (Agrobank). Sehingga kini, keahlian CoP telah meningkat kepada 16 anggota.

6 CRMSA menggariskan prinsip dan keperluan bagi institusi kewangan dalam menguruskan risiko berkaitan iklim manakala CCPT memudahkan institusi kewangan untuk menilai serta mengklasifikasikan kegiatan ekonomi yang menyokong usaha mitigasi dan adaptasi perubahan iklim. CRMSA dan CCPT masing-masing diterbitkan pada tahun 2022 dan 2021.

7 Empat teras utama VBIT ialah daya tahan kewangan (keupayaan untuk pulih daripada kejutan kewangan); tadbir urus kendiri yang baik (keupayaan untuk melaksanakan semua fungsi pengawalan yang diperlukan dengan berkesan); pemerkasaan komuniti (proses mengupayakan orang awam untuk mengawal faktor dan keputusan yang membentuk kehidupan mereka); dan amalan terbaik (amalan yang dianggap paling unggul kerana menghasilkan keputusan yang terbaik).

8 Terdapat dua skim di bawah CAKNA. CAKNA I memenuhi keperluan mudah tunai PKS selepas kontrak disempurnakan, manakala CAKNA II memenuhi keperluan pembiayaan sebelum kontrak disempurnakan. Untuk maklumat lanjut, layari https://www.bnm.gov.my/skim-cakna.

Taklimat berkenaan CAKNA I dan CAKNA II kepada pegawai Kerajaan di Putrajaya serta kontraktor Kerajaan di Kedah

Pada tahun 2024, CAKNA II diperkenalkan sebagai kemudahan pembiayaan bagi membantu PKS menyempurnakan projek mereka tepat pada masanya, terutamanya kontraktor kecil (G1–G4) yang terlibat dalam projek kerajaan yang berkaitan dengan bekalan, perkhidmatan atau kerja kontrak. Pada masa ini, lima institusi kewangan yang mengambil bahagian menawarkan enam produk pembiayaan di bawah CAKNA II bagi PKS yang mempunyai kontrak dengan kerajaan. Selain itu, RM200 juta telah diperuntukkan di bawah Kemudahan Semua Sektor Ekonomi (All Economic Sectors Facility, AES) daripada Dana BNM untuk PKS bagi menyokong pelaksanaan projek kerajaan berskala kecil.

Sebagai sebahagian daripada perluasan ini, program jangkauan telah dilaksanakan dengan kerjasama Kementerian Kewangan (Ministry of Finance, MOF) dan Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (KUSKOP). Program ini bertujuan untuk meningkatkan kesedaran dan pengetahuan mengenai skim CAKNA dalam kalangan kementerian, agensi kerajaan negeri serta vendor PKS.

Memajukan perdagangan dan perniagaan halal

Sektor halal menawarkan peluang yang besar untuk kewangan Islam dalam menyokong ekonomi benar. Dengan peningkatan permintaan global terhadap produk halal, institusi kewangan Islam bersama dengan agensi kerajaan yang berkaitan[9] boleh membantu syarikat halal untuk berkembang dan memperluas potensi eksport mereka.

Pada bulan Mei tahun 2024, BNM, dengan kerjasama MOF, Islamic Development Bank (IsDB) dan World Bank Group Inclusive Growth and Sustainable Finance Hub di Malaysia telah melancarkan program rintis Penghijauan Perniagaan Halal (Greening Halal Businesses, GHB). Inisiatif ini bertujuan untuk menyokong usaha penghijauan oleh perniagaan halal Malaysia,

Gambar Rajah 3: Ilustrasi Struktur dan Mekanisme Penghijauan Perniagaan Halal

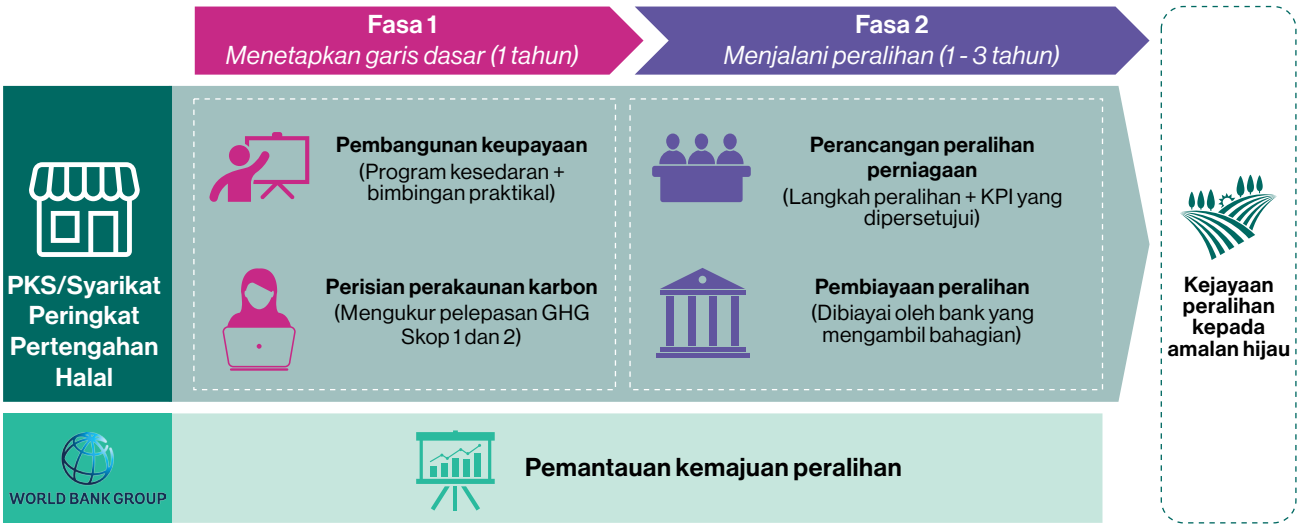

Sumber: Bank Negara Malaysia

[9] Sebagai contoh, Halal Development Corporation Berhad (HDCB) dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (Malaysia External Trade Development Corporation, MATRADE).

terutamanya PKS dan syarikat peringkat pertengahan dalam memenuhi keperluan peralihan hijau. Penekanan yang semakin meningkat terhadap kepenggunaan beretika mencetuskan keperluan bagi perniagaan halal, terutamanya yang merentasi rantaian nilai eksport untuk memperkukuh komitmen mereka terhadap amalan lestari.

Program rintis GHB menggunakan pendekatan campuran dengan menawarkan pelbagai mekanisme sokongan secara berperingkat (Gambar Rajah 3). Fasa 1 memberikan tumpuan pada penawaran pembangunan kapasiti dan menyediakan alat perakaunan karbon untuk mengukur pelepasan gas rumah hijau (*greenhouse gases,* GHG). Selain itu, bantuan kewangan juga akan disalurkan melalui peruntukan geran kerajaan sebanyak RM15 juta di bawah Belanjawan 2025 bagi menggalakkan lagi usaha peralihan oleh syarikat halal. Usaha peralihan ini termasuk mendapatkan pensijilan hijau untuk menembusi pasaran eksport baharu dan membeli peralatan cekap tenaga bagi mengurangkan pelepasan karbon daripada operasi perniagaan. Seterusnya, Fasa 2 akan dibiayai melalui kemudahan yang disediakan oleh bank-bank yang mengambil bahagian bagi menyokong peralihan perniagaan kepada amalan hijau. Perkembangan pelaksanaannya akan dipantau dan dinilai oleh Bank Dunia berdasarkan penunjuk impak yang telah dikenal pasti.

Pelaksanaan Agritakaful

Program takaful berasaskan pertanian yang pertama di Malaysia, Skim Takaful Tanaman Padi (STTP), telah dilancarkan pada tahun 2024. Skim ini direka untuk meningkatkan daya tahan komuniti pertanian dengan menyediakan perlindungan asas terhadap kerugian hasil tanaman, terutamanya akibat bencana alam seperti banjir dan kemarau, yang diburukkan oleh perubahan iklim.

STTP yang ditawarkan oleh subsidiari Agrobank iaitu Agro Captive Takaful Limited, melalui kerjasama dengan Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM), secara khususnya menyasarkan subsektor penanaman padi. Skim takaful pelbagai peril yang bersifat sukarela ini bertujuan untuk melindungi kira-kira 200,000 pesawah padi berskala kecil yang berdaftar dengan agensi KPKM dan meliputi 350,000 hektar sawah padi di seluruh negara. Perlindungan takaful yang ditawarkan adalah hingga RM3,000 sehektar bagi setiap musim tanaman padi dengan had dua musim setahun. Sumbangan takaful berjumlah RM60 sehektar setiap musim akan dibiayai sepenuhnya oleh Kerajaan pada tahun pertama. Skim ini juga dijangka dapat menyokong usaha keterjaminan makanan negara dengan menggalakkan lebih banyak usahawan menyertai industri pertanian dengan perlindungan takaful bagi melindungi para petani daripada kejadian luar jangka yang boleh menjejaskan hasil tuaian. Skim ini akan dirintis dalam tempoh tiga tahun yang akan datang.

Menggerakkan Persekitaran Pengawalseliaan untuk Menyokong Pertumbuhan Kewangan Islam

Memperkukuh penggerak dasar untuk menyokong pertumbuhan perniagaan

Pada tahun 2024, BNM telah menyemak dan menambah baik beberapa peraturan kewangan Islam untuk terus menyediakan persekitaran pengawalseliaan yang kondusif bagi menggalakkan pertumbuhan sektor kewangan Islam. BNM telah menerbitkan beberapa kertas perbincangan sepanjang tahun 2024 bagi memudahkan aplikasi kontrak Syariah yang pelbagai dengan matlamat untuk menyokong rangkuman dan inovasi produk dalam kewangan berasaskan nilai. Usaha ini termasuk semakan rangka kerja pengawalseliaan berasaskan kontrak Syariah dan keperluan dasar sedia ada berkaitan akaun pelaburan. Sebagai sebahagian daripada semakan rangka kerja pengawalseliaan berasaskan kontrak Syariah, BNM sedang meneroka reka bentuk rangka kerja baharu dan penyesuaian semula dasar bagi keperluan Syariah dan operasi bagi 14 kontrak Syariah sedia ada. Usaha ini bertujuan untuk menggalakkan inovasi dengan memanfaatkan kepelbagaian kontrak Syariah di samping memastikan pematuhan Syariah secara menyeluruh bagi memenuhi keperluan pengguna serta ekonomi dengan lebih baik.

BNM juga telah menerbitkan Draf Dedahan Aplikasi Ta`awun dalam Takaful Secara Meluas bagi memudahkan industri takaful menyumbang kepada kemajuan sosioekonomi masyarakat melalui konsep *ta`awun* (saling membantu). Bagi memastikan keberkesanannya dalam persekitaran pasaran yang sentiasa berubah, BNM juga telah menyemak dasar berkaitan Skim Perbankan Islam bagi memastikan persaingan yang adil dalam kalangan pelbagai jenis institusi kewangan. Secara keseluruhan, usaha ini bermatlamat untuk menggalakkan penyelesaian inovatif dan memacu pertumbuhan perniagaan dalam industri. Penerbitan dasar ini diringkaskan dalam Gambar Rajah 4.

Gambar Rajah 4: Inisiatif Dasar Kewangan Islam yang Utama pada Tahun 2024

Menyokong inovasi industri dalam membangunkan penyelesaian kewangan berasaskan nilai berdasarkan pelbagai kontrak Syariah

Kertas Perbincangan Rangka Kerja Kontrak Syariah
Menggariskan cadangan pendekatan untuk menyemak 14 Dokumen Dasar berasaskan kontrak Syariah yang sedia ada
- Perumusan rangka kerja baharu, iaitu satu Rangka Kerja Kontrak Syariah dan Panduan Pelaksanaan
- Penyelarasan aplikasi kontrak Syariah dengan objektif Syariah dan kontrak
- Penyesuaian semula keperluan Syariah dan operasi bagi memastikan keselarasan pengawalseliaan

Kertas Perbincangan Akaun Pelaburan (IA)
Menggariskan cadangan pendekatan untuk menyemak Dokumen Dasar Akaun Pelaburan yang sedia ada
- Landskap IA termasuk kepelbagaian ke arah IA Berimpak untuk membiayai transformasi ekonomi Malaysia dan aktiviti yang menghasilkan impak
- Kepelbagaian asas pelabur bagi akaun pelaburan yang terhad

Menggalakkan peredaran kekayaan yang saksama dan keharmonian sosial

Draf Dedahan Aplikasi *Ta`awun* dalam Takaful Secara Meluas
Menggariskan cadangan keperluan Syariah dan kawal selia untuk penggunaan *ta`awun* dalam takaful secara meluas
- Cadangan keperluan Syariah dan peraturan bagi penggunaan lebihan untuk segmen yang tidak dan kurang mendapat perkhidmatan takaful
- Prinsip panduan untuk mengkaji model operasi takaful baharu

Memastikan rangka kerja kawal selia yang komprehensif dan menyokong

Dokumen Dasar Skim Perbankan Islam (SPI)
Menggariskan keperluan muktamad untuk skim perbankan Islam
- Liputan menyeluruh peserta industri, termasuk SPI Institusi Kewangan Pembangunan dan SPI luar negara bagi institusi perbankan konvensional domestik
- Kejelasan pengawalseliaan ke arah memastikan pematuhan Syariah sepenuhnya dalam pelbagai persekitaran operasi dan pasaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

Membangunkan Rangka Kerja Syariah yang Kondusif untuk Memacu Ekosistem yang Memberangsangkan

Rumusan perbincangan utama Syariah pada tahun 2024
Majlis Penasihat Shariah Bank Negara Malaysia (MPS) terus memainkan peranan yang penting dalam memajukan kewangan Islam di Malaysia. Ketetapan yang dibuat oleh MPS mengikut rangka kerja membuat keputusan berstruktur yang menggabungkan asas Syariah klasik dan sumber hukum Islam yang menyeluruh serta pandangan dan fatwa kontemporari. Ketetapan ini mengambil kira aplikasi praktikal instrumen kewangan, keadaan dunia sebenar, kesan terhadap industri dan pengaruhnya yang lebih luas terhadap ekonomi secara keseluruhan.

Pada tahun 2024, MPS telah menangani pelbagai isu semasa dan memberikan kejelasan tentang hal ehwal Syariah untuk menyokong inovasi pasaran. Aspek utama yang dibincangkan oleh MPS diringkaskan dalam Gambar Rajah 5.

Memajukan ekosistem tenaga mahir Syariah
Pada tahun 2024, BNM meneruskan usaha untuk mengekalkan barisan pakar Syariah yang berwibawa dan mampan dalam kewangan Islam. Antara inisiatif yang disasarkan ialah program bimbingan intensif yang memberikan peluang kepada para peserta untuk berinteraksi secara langsung dengan ahli MPS dan ulama Syariah terkemuka dari luar negara.

Sheikh Profesor Dr. Ali Muhiddin Al-Qaradaghi, Profesor Dr. Ashraf Md. Hashim (Pengerusi MPS) dan Tan Sri Dr. Mohd Daud Bakar di program bimbingan mentor bersama pakar Syariah dalam kewangan Islam

BNM turut mengadakan sesi kumpulan fokus yang menyediakan platform kepada peserta untuk berbincang mengenai aplikasi rangka kerja membuat keputusan Syariah yang diguna pakai oleh MPS terhadap isu-isu industri di bawah bimbingan ahli MPS. Inisiatif ini merupakan sebahagian daripada proses pembangunan berterusan yang bertujuan untuk memastikan kesinambungan kumpulan tenaga mahir Syariah dalam ekosistem kewangan Islam negara.

Gambar Rajah 5: Ringkasan Perbincangan Syariah Utama pada Tahun 2024

Inovasi Produk

Penerbitan Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Investment Issue, MGII) berasaskan konsep *wakalah*
- MPS meluluskan struktur MGII berdasarkan kontrak *wakalah* (agensi) dan variannya seperti *wakalah bi al-istithmar* (kontrak agensi untuk pelaburan) dan *wakalah bi al-khadamat* (kontrak agensi untuk perkhidmatan) sebagai alternatif kepada *murabahah* untuk mempelbagaikan konsep Syariah asas bagi instrumen tersebut.

Mekanisme baharu perjanjian jual dan beli balik (Sell and Buy Back Agreement, SBBA)
- MPS meluluskan ciri baharu SBBA yang dicadangkan termasuk penyelarasan margin, pengeluaran keuntungan dan penggantian aset.

Pembangunan Dasar

Pemindahan dana untuk pembiayaan dan pengurusan risiko mudah tunai daripada institusi kewangan Islam kepada institusi kewangan konvensional
- Pada prinsipnya, pemindahan sebarang bentuk dana daripada institusi kewangan Islam kepada institusi kewangan konvensional adalah tidak dibenarkan, kecuali terdapat kepastian (*al-yaqin*) atau kebarangkalian tinggi (*ghalib al-zann*) bahawa dana tersebut tidak akan digunakan untuk aktiviti yang tidak patuh Syariah, pemindahan dana bertujuan untuk mengatasi kesulitan tertakluk kepada Dokumen Dasar *Hajah* dan *Darurah*.

Penggunaan *ta`awun* dalam takaful secara meluas
- Penggunaan lebihan boleh agih untuk aplikasi *ta`awun* secara meluas perlu sentiasa mengutamakan kepentingan peserta takaful.
- Persetujuan jelas daripada peserta takaful perlu diperoleh sebagai keperluan umum Syariah apabila menggunakan lebihan boleh agih.

Memperkukuh rangka kerja kontrak Syariah
- MPS membincangkan cadangan pendekatan semakan dokumen dasar kontrak Syariah untuk menyokong aplikasi pelbagai kontrak Syariah dan inovasi oleh industri.

Penyelidikan mengenai asas wang moden termasuk Mata Wang Digital Bank Pusat (Central Bank Digital Currency) daripada perspektif Syariah
- Pemahaman mengenai wang mengikut hukum asal Syariah dan cara wang berfungsi dalam sistem perbankan dan ekonomi moden untuk penentuan perspektif Syariah.

Amalan Industri

Lindung nilai jangkaan
- Lindung nilai jangkaan diiktiraf untuk mengurangkan dedahan risiko daripada transaksi unjuran atau jangkaan, yang boleh dianggap sebagai risiko sebenar jika jumlah transaksi dapat dibuktikan, boleh diukur, dan masa pembayaran boleh dipastikan.

Kajian semula terhadap ketetapan MPS yang sedia ada mengenai *tawarruq*
- MPS membincangkan penilaian Syariah terhadap aplikasi *tawarruq* dalam industri dan kemungkinan kesannya terhadap hala tuju dasar.

Parameter untuk pemindahan perniagaan takaful kepada syarikat insurans melalui perjanjian novasi dalam pengaturan penamatan operasi (run-off arrangement)
- MPS membincangkan pemindahan perniagaan takaful kepada syarikat insurans (termasuk syarikat insurans semula berlesen) melalui perjanjian novasi dalam pengaturan penamatan operasi, yang dipadankan dengan keperluan yang ditetapkan dalam Dokumen Dasar *Hajah* dan *Darurah*.

Infrastruktur Pasaran

Swap FX Islam sebagai instrumen pengurusan mudah tunai antara BNM dengan Institusi Kewangan Islam
- Swap FX Islam berdasarkan (a) *bai al-sarf* dan *wa'd* (pertukaran mata wang dan janji sehala) dan (b) *tawarruq* untuk tujuan pengurusan mudah tunai diharuskan memandangkan keperluan (*hajah*) untuk memudahkan suntikan mudah tunai dalam pasaran.

Kemudahan Pendanaan bagi Penyelesaian Bayaran Runcit (Funding Facility for Retail Payment Settlement, FRPS)
- Mengesahkan keharusan langganan FRPS berhubung dengan pematuhan Syariahnya, yang melibatkan transaksi jual beli automatik menggunakan kontrak *wakalah*.

Pengaturan yang Tidak Memenuhi Keperluan Syariah

Pembiayaan harta dalam pembinaan berdasarkan *ijarah muntahiyah bi tamlik*
- Pembiayaan tersebut tidak memenuhi syarat kontrak jual beli iaitu menetapkan pemilikan aset sebelum kontrak sewa ditandatangani, dan aset tersebut tidak wujud pada masa kontrak jual beli ditandatangani.

Jual Beli Produk Pertukaran Asing dan Perkhidmatan Penyelesaian tanpa perjanjian *wakalah*
- Pengaturan *wakalah* tersebut tidak mematuhi struktur yang diluluskan oleh MPS dan syarat-syarat perjanjian *wakalah* yang sah.

Source: Bank Negara Malaysia

Meningkatkan Kepimpinan Malaysia dalam Memupuk Jalinan Global dalam Kewangan Islam

Malaysia kekal komited untuk memperkukuh kedudukannya sebagai gerbang antarabangsa bagi kewangan Islam. Sepanjang tahun 2024, BNM terus menumpukan usaha-usaha yang berteraskan kepada tiga bidang utama:

- Memupuk kerjasama global dan inisiatif untuk memajukan kewangan Islam.
- Memperkukuh jalinan perniagaan Malaysia International Islamic Financial Centre (MIFC).
- Memperdalam pasaran kewangan Islam.

Memupuk kerjasama global dan inisiatif untuk memajukan kewangan Islam

Global Forum on Islamic Economics and Finance

Pada bulan Mei tahun 2024, BNM telah menganjurkan Global Forum on Islamic Economics and Finance (GFIEF) di Kuala Lumpur. Acara ini menghimpunkan lebih 2,300 pembuat dasar, pemimpin industri dan pengamal dari 75 negara. GFIEF dianjurkan di bawah naungan MOF. Rakan penganjur forum ini termasuk Suruhanjaya Sekuriti Malaysia, Lembaga Perkhidmatan Kewangan Labuan, International Islamic Liquidity Management Corporation (IILM), IsDB, Islamic Financial Services Board (IFSB) dan Kumpulan Bank Dunia.

Bertemakan "Pembentukan Ekonomi Islam Global Berdaya Tahan Menerusi Pembaharuan Berasaskan Nilai-Nilai", forum selama dua hari ini menampilkan perbincangan dasar yang mendalam dan inisiatif bagi mengukuhkan lagi kerjasama antarabangsa (lihat Gambar Rajah 6).

Kerjasama antarabangsa utama dalam kewangan Islam

Sebagai sebahagian daripada komuniti kewangan Islam global, BNM kekal sebagai peserta aktif dalam organisasi dan platform antarabangsa seperti IFSB, IILM dan Pertubuhan Kerjasama Islam (Organisation of Islamic Cooperation, OIC)-Jawatankuasa Tetap bagi Economic and Commercial Cooperation of the Organisation of the Islamic Cooperation (COMCEC) Central Banks Forum. Selain itu, BNM juga berinteraksi dan berbincang dengan beberapa negara dalam acara global dan serantau

Gambar Rajah 6: Inisiatif dan Hasil Utama daripada GFIEF

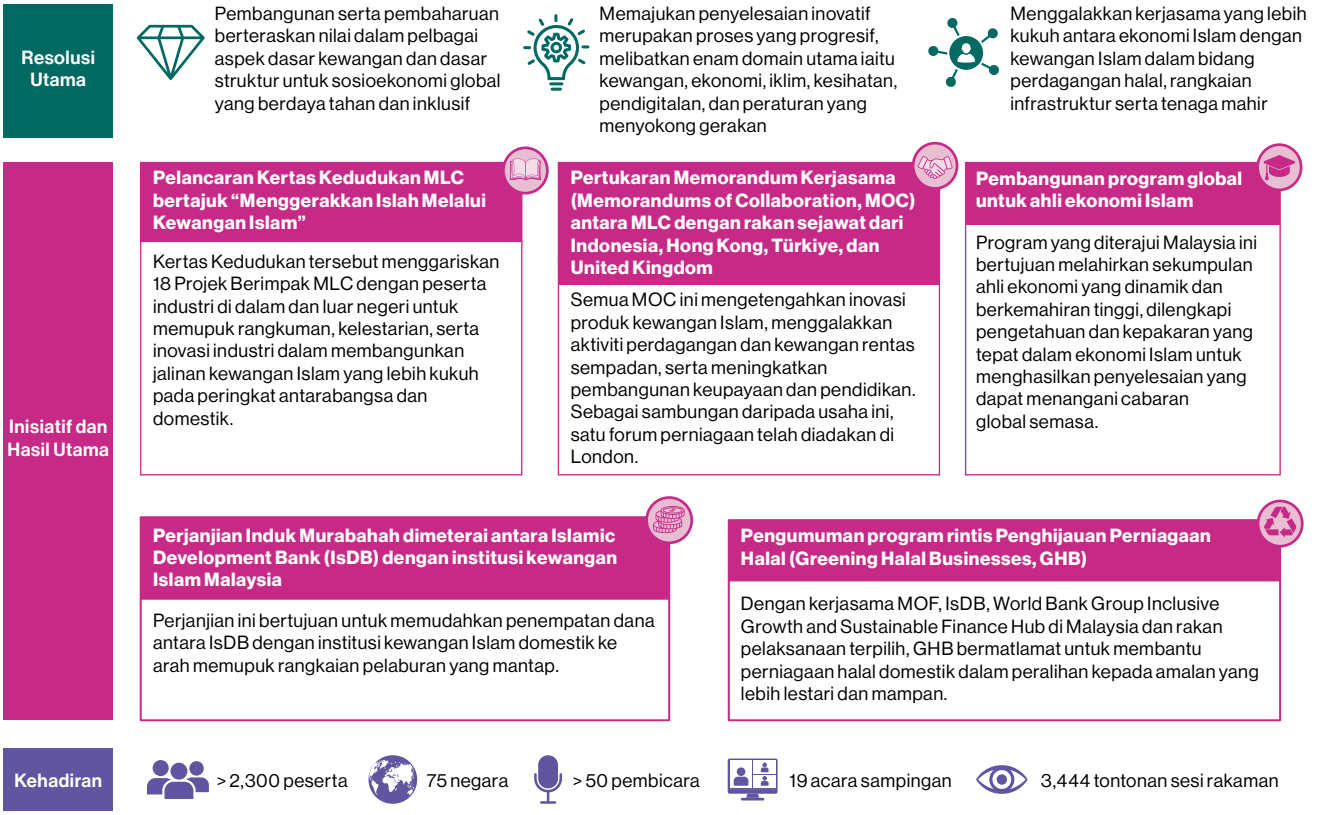

Sumber: Bank Negara Malaysia

Perdana Menteri YAB Dato' Seri Anwar bin Ibrahim menyampaikan ucaptama

Gabenor Bank Negara Malaysia Dato' Seri Abdul Rasheed Ghaffour menyampaikan ucapan alu-aluan

Panel membincangkan resolusi GFIEF sebagai tindakan seterusnya oleh industri, pengawal selia dan pihak lain yang berkenaan

Pengerusi MLC Tan Sri Azman Mokhtar menyampaikan Kertas Kedudukan MLC kepada Perdana Menteri YAB Dato' Seri Anwar bin Ibrahim

untuk memajukan inisiatif strategik. Inisiatif strategik ini termasuk mempromosikan kewangan Islam dalam inisiatif perdagangan ASEAN dan OIC.

BNM kekal komited dalam menyokong pembangunan kewangan Islam dengan menawarkan perkongsian pengetahuan dan kepakaran dengan negara lain, memupuk kerjasama dan menyumbang kepada pertukaran pandangan serta amalan. Pada tahun 2024, BNM menyantuni beberapa negara termasuk Indonesia, Kazakhstan, Republik Kyrgyz, Filipina, Republik Tatarstan (Rusia), Tajikistan, Uganda, Emiriah Arab Bersatu dan Uzbekistan. BNM turut bekerjasama dengan Pusat Kecemerlangan IsDB di Kuala Lumpur dan ISRA International Consulting (ISRA) dalam penganjuran Islamic Finance Capacity Building Programme (IFCBP) bagi negara-negara anggota IsDB, dengan fokus khusus pada rantau Asia Tengah. Program yang julung kali diadakan ini dijadualkan berlangsung pada separuh pertama tahun 2025. Inisiatif ini bertujuan untuk memenuhi permintaan yang semakin meningkat bagi latihan khusus dalam pengawalan dan penyeliaan kewangan Islam di samping menggalakkan sistem kewangan yang kukuh dan stabil. Program latihan ini disesuaikan dengan keperluan dan konteks khusus rantau Asia Tengah, bagi memastikannya lebih relevan dan memberikan impak yang maksimum.

Memupuk pengiktirafan bersama dalam Syariah yang lebih baik

Pada bulan Mei tahun 2024, BNM telah menjadi tuan rumah Mesyuarat Kumpulan Kerja Centralised Shariah Authorities Forum (CSAF) yang ke-4 di Kuala Lumpur. Mesyuarat ini memberi tumpuan kepada perbincangan mengenai cadangan model masa depan untuk CSAF serta terma dan rujukan (*terms of reference,* ToR) utamanya. Cadangan ini bertujuan untuk memperkukuh tadbir urus CSAF dan menyelaraskan pelaksanaan mesyuarat, termasuk penganjuran acara CSAF yang berkesan, penetapan agenda dan penggiliran negara tuan rumah. ToR ini juga memfokuskan untuk meningkatkan kredibiliti CSAF sebagai sumber rujukan utama bagi pihak berkuasa pengawalseliaan kewangan, badan pengeluar fatwa global dan organisasi penetapan piawaian antarabangsa.

Mesyuarat Kumpulan Kerja CSAF ke-4 di Kuala Lumpur

Memperkukuh jalinan perniagaan Malaysia International Islamic Financial Centre (MIFC)

Memperkukuh penglibatan industri dalam memajukan agenda MIFC

Sejak penubuhannya pada tahun 2022, Majlis Kepimpinan MIFC (MIFC Leadership Council, MLC) telah berusaha untuk memperkukuh peranan industri dalam memajukan cadangan MIFC sebagai gerbang antarabangsa untuk kewangan Islam. Usaha ini dapat dilihat melalui Kertas Kedudukan (Position Paper) MLC yang diterbitkan semasa GFIEF pada bulan Mei 2024. Dalam Kertas Kedudukan tersebut, MLC telah mengenal pasti 18 Projek Berimpak MLC peringkat awal yang bertujuan untuk mengerakkan tindakan secara kolektif dan perubahan oleh industri untuk memacu perubahan positif dalam masyarakat melalui kewangan Islam. Usaha ini tertumpu kepada menghubungkan kewangan Islam dengan pasaran global, menggalakkan inovasi kewangan melalui modal dermawan, menyokong kelestarian dan membangunkan pengetahuan, keupayaan dan institusi.

Forum Perniagaan MIFC–UK

Sebagai sebahagian daripada usaha untuk memajukan agenda MIFC serta meletakkan Malaysia sebagai destinasi pengumpulan dana patuh Syariah yang menarik, BNM dan MLC telah bersama-sama menganjurkan Forum Perniagaan MIFC–UK di London pada bulan September 2024. Acara ini diadakan dengan kerjasama Islamic Finance Council United Kingdom (UKIFC), The CityUK dan UK Islamic Finance – Halal Economy Hybrid Group. Duli Yang Maha Mulia Sultan Nazrin Muizzuddin Shah, Penaung Diraja Inisiatif Kewangan Islam Malaysia, telah berkenan mencemar duli menghadiri acara tersebut. Forum ini turut menghimpunkan lebih 140 pihak berkepentingan kewangan utama dari Malaysia dan United Kingdom untuk membincangkan peluang dan cabaran dalam usaha

Gambar Rajah 7: Advokasi Kerjasama Berterusan Semasa MIFC–UK Business Forum di London pada 10 September 2024

Melalui perbincangan meja bulat perniagaan, peserta forum dari Malaysia dan UK menyuarakan sokongan untuk kerjasama berterusan ke arah:

1. Menggalakkan **kerjasama industri dalam aktiviti perdagangan dan pembiayaan rentas sempadan**, termasuk pelaburan hijau, ekuiti swasta dan pendanaan projek infrastruktur;
2. Memaksimumkan potensi **instrumen kewangan Islam berinovatif** dalam menyokong peralihan hijau; dan
3. Memupuk **kerjasama dalam pembangunan keupayaan, penyelidikan dan pertukaran pengetahuan** mengenai kewangan Islam untuk pembangunan bersama.

Sumber: Bank Negara Malaysia

mempromosikan pelaburan hijau melalui penggunaan lebih meluas kemudahan kewangan Islam.

Forum ini berakhir dengan seruan untuk menjalinkan perkongsian strategik bagi memperkukuh perkhidmatan kewangan Islam di UK, di samping menekankan peranan transformasi teknologi dalam kemudahan perbankan dan potensinya untuk memacu kebolehcapaian, kecekapan dan inovasi dalam memenuhi keperluan pembiayaan (Gambar Rajah 7). Kerjasama kolaboratif ini bertujuan untuk meningkatkan pelaburan berimpak ke arah masa hadapan yang lestari.

Memperdalam pasaran kewangan Islam

Persidangan meja bulat Jawatankuasa Pasaran Kewangan Islam

Pada tahun 2024, Jawatankuasa Pasaran Kewangan Islam (Islamic Financial Market Subcommittee, IFMC) telah mengadakan beberapa siri dialog yang bertujuan untuk memperkukuh jalinan pelaburan dan meletakkan Malaysia sebagai destinasi pelaburan patuh Syariah. Dialog perbendaharaan IFMC–IsDB, yang berlangsung semasa GFIEF pada bulan Mei 2024, mempamerkan kedalaman pasaran sekuriti hutang Malaysia, struktur sukuk yang pelbagai dan inovatif, serta perkembangan pasaran derivatif dan pasaran lindung nilai Islam. Hasil utama dialog tersebut ialah pemeteraian Perjanjian Induk Murabahah antara IsDB dengan beberapa bank Islam bagi memudahkan penempatan dana merentasi institusi. Perjanjian ini dijangka memperkukuh jalinan pelaburan antara bank pembangunan multilateral dengan institusi kewangan domestik. Artikel khas mengenai "Memperdalam Pasaran Kewangan dan Pengurusan Mudah Tunai Islam" menyediakan maklumat lanjut

MIFC–UK Business Forum yang dianjurkan bersama oleh BNM dan MLC telah menghimpunkan pihak berkepentingan kewangan utama dari Malaysia dan UK

mengenai strategi ini. Satu lagi persidangan meja bulat IFMC–MLC telah diadakan pada bulan Ogos 2024, yang memberikan tumpuan terhadap memajukan ekosistem pembiayaan hijau Malaysia. Matlamat utamanya adalah untuk meletakkan Malaysia sebagai destinasi berdaya saing bagi aktiviti pelaburan hijau dan pengumpulan dana patuh Syariah.

Langkah Selanjutnya

Keutamaan strategik BNM pada tahun 2025 adalah untuk terus membangunkan ekosistem kewangan Islam, membolehkan industri menyesuaikan diri dan berkembang secara mampan dalam persekitaran yang pesat berubah. Mengorak langkah ke hadapan, BNM akan memberi tumpuan kepada tiga bidang utama bagi memacu masa hadapan kewangan Islam:

- Memperkukuh ekosistem bagi menyokong pembangunan ekonomi dan sosial, di samping memastikan pertumbuhan yang berterusan.
- Memastikan persekitaran pengawalseliaan dan rangka kerja Syariah bersifat penggerak yang menyokong inovasi serta dapat disesuaikan dengan keperluan industri yang sentiasa berubah.
- Meletakkan Malaysia sebagai gerbang antarabangsa bagi kewangan Islam melalui hubungan antarabangsa, jalinan perniagaan dan pertumbuhan pasaran yang lebih kukuh. Usaha ini termasuk memajukan peranan kewangan Islam dalam menyokong keperluan pendanaan serantau yang merangkumi projek iklim, peralihan hijau dan kewangan sosial semasa Kepengerusian ASEAN Malaysia.